

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
February 24, 1998

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, VASARIS — FEBRUARY 24, 1998

Nr. 38

Naujasis prezidentas nepripažįsta „partinės aritmetikos“

Vilnius, vasario 23 d. (BNS) — Išrinktasis prezidentas Valdas Adamkus, siūlydamas premjerui ministrų kandidatūras, tvirtina neketinas teikti pirmenybės vienai ar kitai partijai.

„Partijos bilietas ar partinė matematika manęs nenuiteiks viena ar kita kryptimi“, sakė jis pirmadienį žurnalistams po susitikimo su Centro frakcijos atstovais Romualdu Ozolu ir Egidijumi Bickausku.

Paklaustas, kiek Centro sąjunga pertvarkytoje vyriausybėje gali turėti ministrų, išrinktasis prezidentas pabrėžė pirmiausia turįs susitikti su premjeru, išgirsti jo siūlymus.

„Tada galima bus pradėti skaičiuoti“, sakė V. Adamkus, pridurdamas, kad jis pats nėra nusiteikęs „leisti į aritmetiką“, kiek kuri partija pralaimės ar laimės.

V. Adamkus pažymėjo, kad šiame susitikime nebuvo svarstyti naujųjų ministrų ir ministrųjų reformavimo klausimai. „Tai buvo plataus masto pasitarimas, palietėme visą spektrą Lietuvos problemų, kurias jiems, kaip įstatymų leidėjams, teks spręsti. Nei pavardžių, nei ministerijų, nei ministrų neskyrėm ir negalvojame skirti tokiuose susitikimuose“, teigė V. Adamkus.

Tuo tarpu Centro sąjungos pirmininkas Romualdas Ozolas žurnalistams sakė, kad susitikime kalbėta apie tai, kaip prezidentui Centro frakcija gali padėti įgyvendinti savo tikslus ir idėjas. Jis teigė, kad V. Adamkus jau pateiktas ir Centro sąjungos pasiūlymų paketas dėl naujosios vyriausybės formavimo.

„Kai prezidentas susitiks su premjeru aptarinėti personalines vyriausybės sudėties, mūsų pageidavimai ir nuostatos bus išdėstytos ir į jas, be jokios abejonės turėtų būti atsižvelgta“, sakė Ozolas, pažymėdamas, kad Centro sąjunga turi „labai daug žmonių, subrendusių dirbti ir vyriausybėje, ir prezidentūroje“.

Pasak R. Ozolo, Centro sąjunga yra pateikusi šešias kandidatūras viceministrų postams „visose taisomose ministerijose“ užimti.

Valdas Adamkus atsisakė JAV pilietybės

Vilnius, vasario 23 d. (Elta) — Išrinktasis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dokumentus dėl Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybės atsisakymo. Netrukus jam turi būti įteiktas pilietybės netekimo pažymėjimas, kuriuo bus oficialiai patvirtintas faktas, kad V. Adamkus neteko JAV pilietybės.

Būsimojo prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė pirmadienį Eltai patvirtino radijo stoties „M-1 Plus“ informaciją, kad praėjusią savaitę JAV ambasadoje Vilniuje V. Adamkus pasirašė JAV pilietybės atsisakymo dokumentus Amerikos ambasadoriaus ir konsulės akivaizdoje.

Tačiau atstovė spaudai negalėjo nei patvirtinti, nei paneigti „M-1 Plus“ pranešimo, kad JAV piliečiu V. Adamkus bus laikomas tol, kol jam nebus įteiktas pilietybės netekimo pažymėjimas.

„Svarbiausias aktas atliktas — pasirašytas dokumentas, kad V. Adamkus savanoriškai atsisako pilietybės. Pažymėjimas bus anksčiau ar vėliau išduotas, tačiau tai nėra išrinktojo prezidento problema“, sakė V. Gaizauskaitė, pridurdama, kad vasario 26 d., kai V. Adamkus bus prisaiodinamas, jis bus tik Lietuvos pilietis.

* Beveik 150 žurnalistų akredituota naujojo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos iškilmėse. Jie atstovauja ne tik Lietuvos, bet ir kelių kitų pasaulio valstybių žiniasklaidos priemonėms. (BNS)

Vasario 23 dieną kadenciją baigiantis Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas (1 eil. viduryje) susitiko su Lietuvos ambasada bei kitų diplomatinių ir konsulinį įstaigų vadovais, susirinkusiais į tradicinę, Vilniuje kasmet rengiamą, sueigą. (Elta)

Algirdas Brazauskas ketina įkurti nevyriausybinių fondų

Vilnius, vasario 23 d. (Elta) — Baigęs valstybės tarnybą prezidento poste Algirdas Brazauskas ketina kelis mėnesius pailsėti, o po to imtis visuomeninės veiklos — įkurti nevyriausybinių politinių konsultacinių fondų. A. Brazauskas pirmadienį sakė Estijos Riigikogu (parlamento) pirmininkui Tom Savi, kai šis paklausė kadenciją baigiančio Lietuvos vadovo apie jo ateities planus.

A. Brazauskas pabrėžė neapsisprendęs kokią nors politinę partiją nariu, vadovu ar naujos politinės organizacijos steigėju. Jis ketina elgtis panašiai, kaip ir daugelis valstybių vadovų, kai baigiasi jų kadencija, — steigti nevyriausybinių fondų, kuris imtųsi politinių konsultacijų, analizės, organizuotų konferencijas, seminarus, visuomenės veikėjų susitikimus su garbingais svečiais, atvyksiančiais į Lietuvą.

A. Brazauskas teigė turįs keletą pasiūlymų dirbti verslo srityje, tačiau jų nekonkretyzavo.

Kadenciją baigiantis prezidentas paragino Lietuvos diplomatinių misijų užsienio valstybėse ir tarptautinėse organizacijose vadovus aktyviau dirbti pristatant Lietuvą, jos ūkį ir kultūrą. A. Brazauskas nuomone, nepakanka pasirašyti dvišalių ir daugiašalių sutarčių.

darbių del bendradarbiavimo įvairiose srityse. Turi būti aktyviau dirbama, vykdomas tas, kas sutartis, „pripildant jas konkrečiais bendradarbiavimo turiniais“.

Lietuvos vadovas pirmadienį prezidentūros Baltojoje salėje susitiko su Lietuvos ambasada bei kitų diplomatinių ir konsulinį įstaigų vadovais.

A. Brazauskas pasidžiaugė, kad nuolat plečiamas Lietuvos diplomatinis korpusas, atstovaujantis savo šaliai įvairiose užsienio valstybėse ir tarptautinėse organizacijose. Šiuo metu užsienyje dirba 48 Lietuvos ambasadoriai, laikinieji re-

* Pasaulio Lietuvių bendruomenės (PLB) valdybos pirmininkas Vytautas Kamanas vasario 21 d. atvyko į Lietuvą. Jis dalyvaus bendruomenės valdybos posėdyje, kuriame bus svarstomas už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių švietimo ir kultūros, lietuvių mėsinių įvyksiantis PLB kraštų valdybų pirmininkų ir valdybos suvažiavimas, bendradarbiavimo su Lietuvos grįžimo į tėvynę informacinių centrų reikalai. Posėdyje, kurie prasidės vasario 25 d., taip pat dalyvaus PLB atstovai Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis, PLB vicepirmininkai iš įvairių valstybių. (BNS)

A. Saudargas siūlo keisti ministerijos pavadinimą

Vilnius, vasario 19 d. (Elta) — Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, ketvirtadienį Seime vyriausybės pusvalandį atsakydamas į parlamentarų klausimus sakė, jog būtų pravartu pakoreguoti Europos reikalų ministerijos pavadinimą, tuo būdu nusakant šios institucijos funkcijas.

„Funkcijos tarp Užsienio ir Europos reikalų ministerijų yra padalintos ir darbu netrukdo, tačiau pastaruoju metu yra buvę tam tikrų neteisingų Europos reikalų ministerijos funkcijų interpretavimų“, sakė jis.

Ministro teigimu, net Europos Komisija kartais nebesusigauja, kas su ja veda derybas dėl narystės Europos Sąjungoje, nors oficialiai šias dery-

bas veda speciali URM delegacija.

„Užsienio reikalų ministerija yra viena, ir jokių abejonių dėl to neturėtų būti“, teigė A. Saudargas.

Vilnius, vasario 20 d. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis abejoja, ar tikslinga būtų keisti Europos reikalų ministerijos pavadinimą. „Visada galima pavadinimus koreguoti, tik ar jis toks esminis, kad dėl jo reikėtų įstatymų pataisas daryti. Net vieną žodį keičiant reikia daryti Seime“, sakė jis.

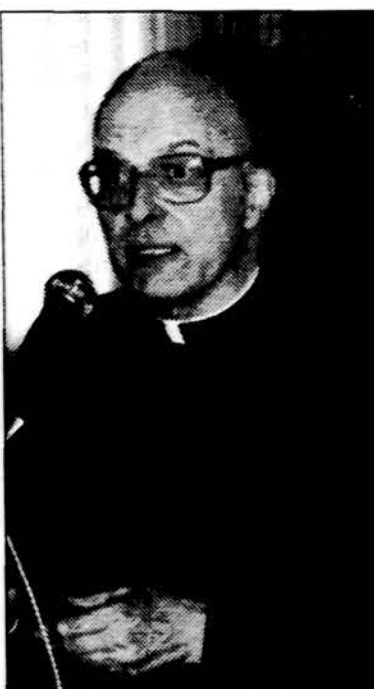
V. Landsbergio manymu, paprasčiau yra susitarti dėl darbo apimtys, užduočių ribų, pasidalyti sferomis ir nebūtinai tai daryti keičiant pavadinimą“.

kalų patikėtiniai, generaliniai konsulai.

Diplomatų vardu kalbėjęs Lietuvos ambasadorius Pietų Amerikoje Vytautas Antanas Dambra padėjo A. Brazauskui už konstruktyvų darbą užsienio politikos srityje visos kadencijos metu.

Po susitikimo Prezidentūroje buvo surengti A. Brazauskos ir diplomatų pietūs.

Čikagos arkiv. Francis George — kardinolas

Kardinolas Francis George, OMI.

Roma, vasario 22 d. (CT) — Sekmadienį Romoje, šv. Petro aikštėje, popiežius Jonas Paulius II suteikė palaiminimą ir apdovanojo auksiniu žiedu bei raudonąja kardinolo kepure Čikagos arkivyskupą, 61 metų Francis George, OMI, kuris tapo kardinolu.

Į iškilmės F. George atlydėjo nemažas būrys tikinčiųjų, tarp kurių buvo ir nekatalikų tikėjimo čikagiečių, besiviliančių, jog naujasis kardinolas, neišskirdamas vieno ar kito tikėjimo žmonių, suvienys visus maldotojus.

Apie 1.000 svečių dalyvavo iškilmingose pietuose, surengtuose naujojo kardinolo garbei.

Trečiadienį kardinolas Francis George planuoja laikyti šv. Mišias Loyolos centre, Romoje, o po to — vykti į Lietuvą, kur jis yra pakviestas dalyvauti naujojo Lietuvos prezidento — buvusio čikagiečio — Valdo Adamkaus inauguracijos iškilmėse.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Bagdadas. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan pirmadienį pranešė pasiekęs susitarimą su Iraku ir išreiškė viltį, kad jis bus priimtinas Saugumo Tarybos (ST) narėms. „Mano požiūriu, šios sutarties sąlygos, patvirtintos raštu, yra priimtinos ir pašalina didžiąją kiltų visiškam atitinkamų ST nutarimų įgyvendinimui. Tai aš pranešiu ST tuoj pat, kai antradienį grįšiu į New Yorką... Tikiuosi, jis bus priimtinas visoms Tarybos narėms“, sakė K. Annan Bagdade per bendrą spaudos konferenciją su Irako premjero pavaduotoju Tariq Aziz, kuris paneigė užuominas, kad pasiekti susitarimą privertė JAV ir Didžiosios Britanijos pajėgų sutelkimas Persijos įlankos regione.

Jeruzalė. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus Kofi Annan Bagdade pasiektas susitarimas nesumazino Izraelio nerimo dėl galimos Irako cheminio ar biologinio ginklo atakos. Valstybės premjeras Benjamin Netanyahu padėjėjas ryšiams su visuomene David Bar-Illan, paklaustas ar Izraelis jautiasi saugesnis, atsakė: „Ne, to mes negalime pasakyti. Kol Irakas turi — o mes tikrai žinome, kad jis turi — masinio naikinimo ginkluotę, ir, kaip įtariame, jos nešėjų, tol mes negalime pasakyti, kad jautiamės saugūs“.

Londonas. Kelios valstybės, kurių pajėgos Persijos įlankoje yra pasirengusios kariniam smūgiui prieš Iraką, pirmadienį dėsė reikšti džiaugsmą JT vadovo Bagdade pasiektu susitarimu. Tuo tarpu visas pasaulis rodė palengvėjimą, kad yra viltis išvengti šių karinių smūgių. JAV, Didžioji Britanija ir šiek tiek kariuomenės suteikusi Australija laukė, kol paaiškės JT generalinio sekretoriaus pasiektu susitarimu turinys. Vašingtonas ir Londonas atmetė galimybę priimti bet kokias dalines Irako nuolaidas.

Moskva. JT gen. sekretoriaus Kofi Annan Bagdade įvykdyta užduotis JT ginkluotės inspektoriams Irake „suteiks galimybę be jokių apribojimų“ apžiūrėti įtariamus dėl ginklų laikymo objektus, pirmadienį Maskvoje pareiškė Rusijos Užsienio reikalų ministerija. „Maskva sveikina JT generalinio sekretoriaus K. Annan ir Irako vadovybės pasirašytą susitarimą, leisiantį tarptautiniams inspektoriams pilnavertį ir neribotą ginkluotės patikrinimą visoje Irako teritorijoje“, teigiama Rusijos URM pareiškime. Pasak Reuters, pareiškimas, matyt, buvo skirtas Jungtinėms Valstijoms, grąšinusioms, nepavykus gauti Bagdado sutikimo nevaržomam patikrinimui, pradėti ginkluotą Irako puolimą.

Gaza. Palestinos prezidentas Yasser Arafat pirmadienį pasveikino Irako krizės pabaigą ir sakė, kad pasaulio dėmesys dabar krypta į taikos procesą Vidurio Rytuose. „Tai labai svarbi pradžia siekiant tikros taikos ir norint išvengti karinių veiksmų“, sakė Y. Arafat. Jo nuomone, pasibaigus Irako ir JT susipriešinimui, sustiprės pastangos išspręsti 11 mėnesių istoriją Izraelio ir Palestinos taikos derybas.

Tbilisė. Gruzijos prezidentas Eduard Ševardnadze pareiškė neabejojęs, kad pasikėsinimas į jį vasario 9-ąją ir įkaltų pagrobimas Vakarų Gruzijoje vasario 19-ąją buvo suplanuoti Maskvoje. „Man sunku apie tai kalbėti ir aš nemanau, kad ką nors bendra su teroro aktu turėjo Rusijos prezidentas Boris Jelcin, bet Maskvoje yra jėgų, kurios dėl savo kėdės gali nepagalvoti ir savo prezidento. Jos daro viską, kad per Gruzijos teritoriją neitų naftotiekis, nebūtų nutiestas Euroazijos transporto „koridorius“, nes tuomet Gruzija taps visam pasauliui reikalinga valstybe“, pabrėžė prezidentas.

Belfaste pirmadienį atsinaujinus negandų ištiktoms Šiaurės Airijos taikos deryboms, jas dar labiau apsupkino naujas teroristinis sprogdinimas Portadown mieste. Derybos buvo atnaujintos be aiškių partijos „Sinn Féin“, kuri buvo pašalinta po Britanijos valdžios kaltinimų, kad partijos karinis sparnas — Airijos respublikonų armija (IRA) — tebėra susijęs su smurtu.

Vasario 24 d. Demetrija, Gedmantas, Mirgautas, Zieduna, Motiejus. 1918 m. paskelbta Estijos Nepriklausomybė.

Vasario 25 d. Pelenų die. Viktoras, Terezijus, Margiris, Rasa, Regimantas.

KALENDORIUS

* Ūkio ministerijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų firmos „Williams International Company“ atstovai pasirašė susitarimą dėl bendro projekto Lietuvoje, kuriuos įgyvendinant būtų sulaukta užsienio investicijų į naftos objektus. (BNS)

Vasario 20 dieną Lietuvoje amžinojo poilsio atgale lietuvių šviesuolių šeima — literatūros, menotyrininkas, rašytojas Jonas Grinius (1902-1980) ir jo žmona, visuomenės veikėja, darbėti ateitininkė Alina Milušytė Griniene (1916-1998). Urnos su Alinos ir Jono Grinių palaikais iš Vokietijos buvo atvežtos į Kauną. Vasario 19-osios vakarą Kauno Jėzuitų bažnyčioje šv. Mišias už mirusiuosius aukojo kunigas Vytautas Sadauskas. Nuotr.: Laidotuves įvyko Kauno Petrašiūnų kapinėse. (Elta)

KOLABORAVIMAS IR MASINĖS ŽUDYNĖS

DR. ARVYDAS ANUŠAUSKAS

Labai keistas lietuvių antinacinių rezistencinių organizacijų susivienijimo — VLIKo vertinimas: „1943 m. pabaigoje Nacionalsocialistinės institucijos toleravo demokratinio Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo komiteto įkūrimą“ (...) (70). Matyti, kad K. Stang nežino VLIKo įsteigimo prieštore. Dar 1942 m. pavasarį, kai iki vokiečių pralaimėjimo dar buvo labai toli, pagrindinė įsikūrė Tautos taryba ir Vyriausiasis Lietuvių komitetas. Prieš sukurdamas vieną rezistencijos vadovybę, šios organizacijos nuosekliai gynė Lietuvos interesus, demaskuodavo nacistų okupacinę politiką, žlugdė okupantų skelbiamas mobilizacijas, gausiai leido pagrindinę spaudą. Apie kokį antinacines rezistencijos vadovybes „toleravimą“ galima kalbėti? Pagaliau ir paties K. Stang knygos literatūros sąrašas randame A. Bubnio knygą „Lietuvių antinacinė rezistencija 1941-1944 m.“, kurioje atskleisti pagrindiniai lietuvių antinacinės rezistencijos istorijos aspektai. Susipažinimas su šia knyga, o ne vien tik formalus įrašymas į literatūros sąrašą, neleistų daryti ir kitos kontroversiškos išvados: „1943 m. birželio pabaigai didžiojo stipresnių formų pasipriešinimas okupantams, nors bendras pritarimas nacionalsocialistiniams valdymui net ir tuo metu Lietuvoje buvo didesnis negu kitose Vokietijos užimtose šalyse“ (70). Ar galima tokio bendro „pritrimo“ pasekmes laikyti SS legiono mobilizacijos vistikos fiasko 1943 m. pradžioje, lietuvių inteligentų įkalinimą Štuthofio koncentracijos stovykloje ir tuo pat metu įvykdytą Lietuvos aukštųjų mokyklų uždarymą? Manau, kad viskas buvo kaip tik priešingai. K. Stang knygoje išdėstyti: teiginiai.

Autoriaus pomegis schematizuoti sudėtingus istorinius įvykius, remiantis pavieniais, dažnai klaidingais, faktais ne vieną išvadą pastato į gana keblią padėtį. Štai skyruije „Piliiečių teisių atėmimas, apipilešimas, masinės žudynės: antižydiška politika Lietuvos generaliniame komisariate“ K. Stang ryžosi įrodyti tezę apie labai gilią istorines šaknis turintį lietuvių antisemitizmą. Viena to pasekmė: „didelės antisemitizmas Smetonos vyriausybės metais“ (73). Šito požymius K. Stang įvelgė tame, kad „1930-ųjų metų pabaigoje nebuvo žydų gydytojų

ar advokatų sąjungų“ (73), nors iš tikrųjų 1939 m. pradžioje (be Klaipėdos krašto) buvo 220 žydų (6 profesinės, 42 kultūrinės ir t.t.), 16 rusų, 15 vokiečių, 10 lenkų draugijų. Pasirodo, kad Lietuvoje „iš dalies savo iniciatyva, iš dalies dėl vyriausybės spaudimo universitetai vis dažniau vilkino žydų priėmimą“, nors iš tikrųjų tarp Vytauto Didžiojo un-to studentų žydai sudarė 16-25% (kai tarp visų gyventojų jie sudarė apie 7%), beveik visos tautinių mažumų pradinės mokyklos buvo išlaikomos valstybės, vidurinės mokyklos — finansiškai remiamos. JAV žurnalistas, 1930 m. baigęs VDU, I. Kaplanas rašė: „Nebuvo Lietuvoje masinio antisemitizmo (...)“. Buvo trinties, būdavo nesutarimų, išskildavo konfliktinių situacijų, bet neatsirasdavo prarajos tarp abiejų tautų“. Surasti prieškarinio Lietuvos vyriausybės skatinamą nuoseklią antisemitinę politiką — tokia neįgyvendinama užduotis sau iškelė K. Stang pateko į aiškią aklavietę. Nepriklausoma Lietuva nuo kitų Europos valstybių (Vokietijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos) tuo ir skyrėsi, kad joje žydų veikla įstatymais nebuvo ribojama ir nebuvo oficialiai toleruojama antisemitinė veikla.

Jeigu toliau sektume autoriaus mintis, sužinotume, jog lietuvių pogromų tradicijos labai aiškiai pasireiškė 1939 m. spalio mėn. įžengus į Vilnių. „Lietuvių mažuma Vilniuje visą dieną plačiai šventė, — rašo K. Stang savo knygoje, — o tą pabaigą apvainikavo pogromas, kurio metu niekas nebuvo užmuštas, bet apie 200 žydų buvo sužeisti“ (77). Tai, o karta ir teiginys, kad „tie chuliganiniai veiksmai rėmėsi Voldemaro šalininkais, kurie tuo tikėjosi save pasiūlyti vokiečiams“, yra ne tik netikslus, bet ir absurdiškas. 1939 m. spalio 31 d. Vilniuje vykusio žydų pogromų metu, kuomet 22 žydai buvo sunkiai sužeisti ir 13 — lengvai sužeisti, lietuvių policija suėmė 66 pogromų dalyvius lenkus. Kodėl autorius taip mėgina interpretuoti faktus, kad jie visi praranda savo pirminį pavaldą; paaiškėja iš naudojamo šaltinio. Tai 1993 m. Berlyne išleistas „Holokausto enciklopedijos“ straipsnis „Apie antisemitizmą Lietuvoje iki 1941 metų“. Tai, kad lietuvių istorikai sovietmečiu negalėjo normaliai bendrauti su Europos mokslininkais ir tarp-

Dūksto miestelis Vilniaus apskrityje.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

tautiniai kontaktai dar tik įgauna reikiamą pavidalą, leidžia padaryti vieną pagrįstą išvadą — klaidingi faktai dar ilgai bus tiriamoji įvairiose leidiniuose. Lietuvoje vykdomų istorinių tyrimų rezultatai dar kol kas sunkiai įtakoja kitose valstybėse vykdomus tyrimus. Jei būtų priešingai, tai, kalbant apie 1941 m. birželio mėn. masinį trėmimą, K. Stang knygoje neatsirasdų teiginio apie tai, kad „žydai sudarė neproporcingai didelę dalį tarp masinių deportacijų aukų“ (75). „Jeigu palikume iš vokiečių pusės spėjimą 13,000 deportuotųjų skaičių, tai galima būtų tikrai kalbėti apie didelę antižydišką akciją“ (76). Naujausi tyrimai rodo tik tai, kad tarp beveik 32,000 1940-1941 m. suimtų, išstremtų ar nužudytų žmonių buvo apie 2,500 žydų. Tai visiškai atitiko žydų dalį tarp visų gyventojų. Jeigu ieškotume raudonojo teroro ypatinimų, tai sužinotume tik tai, kad tarp suimtųjų iki 1941 m. birželio trėmimo buvo neproporcingai daug lietuvių.

K. Stang vis dėlto pavyko surasti vokiečių šaltiniuose ir mažai kam žinomus dokumentus apie žydų žudynes „Lietukio“ garazė. Tai W. Gungilijaus ir Bischoffshausen liudinimai, užrašyti 1958-1959 metais. W. Gungilij liudija, matęs vieną esesininką „su trimis zvaigždutėmis ant apykaklės antsiuvo, taigi tikriausiai, untersturmfürer“ (SS leitenantą). Nors pats įvykis smulkiau tyrinėjamas, bet atstikliniu SS leitenanto dalyvavimu sunku patikėti. Juo labiau, kad, Bischoffshauseno liudijimo, gen. plk. E. Busch „liepė nesikišti į šiuos grynai lietuviškus reikalus. Juos reguliuoti esąs išskirtinai SD reikalas“ (79).

K. Stang savo knygoje preciziškai tiksliai nustatė, kuomet ir kokie masinių žudynių organizatoriai atvykdavo į Kauną. E. Ehrlinger — atvyko liepos 28 d. ir perėmė egzėkucijų kontrolę, K. Jegeris iš E. Ehrlinger egzėkucijų kontrolę perėmė 1941 m. liepos 3 d. Po kelių dienų, liepos 11 d., operatyvinis būrys 3/A Vyriausiajai Reicho saugumo valdybai pranešė, kad Kaune iš viso likviduota 7,800 žydų (3800 per pogromus, K. Stang nuomone, E. Ehrlinger nesižavėjo tikslaus aukų skaičiaus sudarymu, todėl apie birželio pabaigos — liepos pradžios aukų skaičių galima tik spėlioti (100). Autoriaus vertinimu, E. Ehrlinger vadovaujamos operatyvinės komandos sušaudė žydų skaičius svyruojant tarp 1,500 ir 2,000 žmonių. Bet žinoma, kad E. Ehrlinger pakeitusio K. Jegerio įsakymu, liepos 4 d. VII forte buvo sušaudyta 463, o liepos 6 d. — 2,514 žydų. Taigi, abiejų masinių žudynių organizatorių nurodymu buvo sušaudyta apie 4,500-5,000 žydų. Bet tuomet netikslus V.

Stachlecker organizuotų pogromų aukų skaičius. Antra vertus, atskleidžiami mums mažai žinomi V. Stachlecker komandos uždaviniai. Pasirodo, kad operatyvinės grupės A vadą lydėjo lietuvių žurnalistas Klimaitis. Kaip tik jis V. Stachlecker suvedė su vadinamaisiais voldemarininkų vadais. V. Stachlecker „spaudė kontroliuojamus partizanų dalinius panaudoti ne vien tik prieš komunistus ir žydus, tačiau taip pat ir prieš Kauno žydus, ko partizanai nelaikė pirmiausia dalyku“ (115). Ir jis mjr. K. Šimkui ir vyr. ltn. B. Norkui patarė gerinant ryšius su vokiečiais, surinkti dalinius, kurie turėjo pradėti žudyti žydus Kaune ir Lietuvoje. Pagal E. Ehrlinger liudinimą, V. Stachlecker tiems partizanų vadams, su kuriais derėjosi, davė daug tuščių pažymėjimų su nurodymu, kad jie „veikia saugumo policijos ir SD pavedimu“ (116). Visai įmanoma, kad Klimaitio kontroliuojami žydų pogromų dalyviai turėjo kaip tik tokius pažymėjimus.

(Bus daugiau)

Lietuviškų Užgavėnių kaukės.

Apiblukusios Užgavėnės

Danutė Bindokienė

Galbūt šiandien lietuviui, ypač gyvenančiam toli už savo kilmės krašto sienų ir dažniausiai — ne kažkur nuošaliame kaime, o modernioje didmestyje, Užgavėnės ateina ir praeina, nepalikusios kasdienybėje jokios žymės. Kartais atrodo, kad jos praradusios savo reikšmę ir visuomeninę-socialinę, ir net bažnytinę prasmę, tad ar bevarta Užgavėnės skirti bent kiek dėmesio?

Dar mūsų tėvų (gal kai kurių ir mūsų pačių) atmintyje neišdilusio senoji Užgavėnių sąvoka: pasilinksminimai ir riebiai, dažnai, socialiai prisiųgti, kad „užtektų visas septynias Gavėnės savaites“, iki pat Velykų. Juk su Pelenų trečiadieniu prasideda atgaivai, pasninkas, rimties ir susikaupimo metas, kad būtų tinkamai pasiruošta Kristaus Prisikėlimo šventei, kuri, bent anksčiau Lietuvoje, buvo išskilmingiausia šventė, nekantriai laukiama ir labiau branginama, kaip bet kuri kita bažnytinė metų šventė, įskaitant Kaledas.

Pradedant Pelenų dieną, žmonės turėjo laikytis labai griežto pasninko, todėl riebių Užgavėnių vaišės simbolizavo tai, ko Gavėnės pasninkavimo laiku reikėjo atsisakyti. Tikrai nebuvo tokio naivulio, kuris būtų tikėjęs po skalsių Užgavėnių skanumynų, net ir valgius dvylika kartų, būti sodus septynias savaites, bet tas nesulaikė nuo pasisvečiavimo ir pasivašininimo. Vienaip ar kitaip, Užgavėnės buvo maloni atgaiva, praskaidrinanti monotoniškos ir tingios žiemos dienas.

Senoviški lietuvių Užgavėnių papročiai daug kuo panašėjo į kitų krikščioniškų tautų, pačioje giliausioje tautos atmintyje tebesaugančių ir ankstesniųjų, pagoniškųjų tradicijų. Užgavėnės buvo dar vienas žingsnis į pavasario pradžią, kurios šiaurinių kraštų liaudis pradeda laukti su Kaledomis — senąja Saules grįžimo švente. Burimais, spėjimais, tam tikrais veiksmais ir darbais (kai kurių kitų ypač vengiant) buvo stengiamasi užsitikrinti gamtos, nuo kurios kaprizų priklausė sotus ar alkanas tą metų gyvenimas, palankumą.

Bet Kaledos buvo tik pati ankstyviausia metų užuomaga, vos girdimas tolimo pavasario šnabždesys. Užgavėnės — kas kita. Net ir šaltiausia dieną jau galima buvo pajusti šiltesnį saulės spindulį, pažadintų atsargų, ant stogo tirp-

stančio sniego, lašėjimą, o patį vidurdienį rogių provėžose pro pažliugusį sniegą retkarčiais gal net balutes telkšo...

Žmonės aiškiai mato, kad pavasaris, nors dar nedrašiai, stengiasi užbaigti žiemos viešpatystę. Jie tiki, kad pavasariui reikia pagalbos, kovojant su šalčio demonais, su gamtos sustingimu. Todėl ir Užgavėnių persirengėliai-kaukininkai, todėl ir tas būtinas judrumas: reikia važiuoti, eiti, supintis sūpuoklėse, šokti, linksmintis, duoti pavyzdį gamtai, kad susiprastų greičiau paveldėti, atgyti. Jeigu riebus valgiai ir „užsigavėjimas“ prieš ilgą Gavėnės pasninką yra savotiška krikščionybės įtaka, tai užgavėninis triukšmas, kaukininkai, pasivažiavimas, supimas — gilios senovės tikėjimų bei papročių liekana. Vėrta pastebėti, kad mūsų tėvynėje bolševikmečiais buvo toleruojamos dvi šventės: viena vidurvasarį, Joninių vardą, dvelkiantį religine užuomina, pakeitus į Rasų šventę, antroji — Užgavėnės, demesį sutelkiant ties pasilinksminimais, kaukėmis ir kitomis „nekrščioniškomis“ apraishomis.

Dabar Gavėnia daugeliu atvejų praradusi savo bekompromisinį rimtumą: net katalikai rengia pasilinksminimus, kelia vestuves, nenori keisti savo gyvenimo būdo, net prieš pačias Velykas. Kadangi pasninkas labai sušvelnintas ir dar prikamšytas įvairiausių lengvatų, riebus valgiai per Užgavėnės taip pat praradę savo simboliką. O išvyti žiemos demonus šiemet padeda El Nino, padovanodamas pavasarišką orą, net sausio mėnesį.

Tik nereikia manyti, kad kitokių demonų mūsų tarpe nebėliko. Yra ir persirengėlių, besidangstančių „svetimosiomis plunksnomis“, yra besislapstančių po veidmainiškumo kaukėmis; yra ir „Čiučelių“, kurių niekas nekviestų modeliuoti savo apdaro madų parodoje... O dar daugiau turime stingsusių, tarytum žiemos sukaustytomis sielomis, nesiryžtančių pajudėti, įsijungti į bet kokią lietuvišką visuomeninę ar labdaros veiklą, savanaušikais besirūpinančių tik savo asmeniškai gerove bei patogumu.

Tad šiandien prisimininkime senuosius lietuviškus Užgavėnių papročius bei tradicijas: pajudekime, pasiryžkime, atlikime! Pavasaris tiksliai greičiau ateis, jeigu ne į gamtą, tai į mūsų sielą!

PASTANGOS ĮKURTI ATSARGINĘ TĖVYNĘ BRITŲ HONDURE

JUOZAS VITĖNAS
(Tėsinys)

36

Vieną dieną ten prasidės kraujo pralėjimas, nors pagal prof. Pakštą tenai rasinės neapykantos nėra, visi kaip broliai. Aišku, viešos neapykantos nėra, nes juodasis brolis valdo ir karia raudonąjį, jei tik tas pasipriešina broliškumui. Kas iš lietuvių norėtų būti po juodųjų priežiūra?

Baigiant reikia pasakyti, kad nepriklausomai lietuvių kolonijai ar valstybei Britų Hondure vietos nėra, sąlygų nėra, ir savos jėgos nėra. Visa, kas buvo girdėta, buvo tiktai poetiška svajonė, nes visi Dausvos kūrėjai man žinomi kaip padidintoms fantazijos žmonės, dar ir nesveikos, nenuoširdžios fantazijos. Reikėjo iš karto vispusiškai painformuoti tautą ne vien žiūrint pro anglų gubernatoriaus užfundo stiklo paviršių. Tikrovė tenai yra rūstesnė, ją galima intuityviai pajusti, jei nesi girtas. Aš pats buvau vienas pirmųjų entuziastų, pats savo lėšomis ir atsakomybe nuvykau į Britų Hondurą jį pamatyti ir pirkti žemės, kad įkurti pirmąją stotį tolimesnei mūsų kolonizacijai. Per aštuonias dienas pamaciau daugiau už prof. Pakštą, nors jis ten praleido tris mėnesius ir daugiau pinigų. Mūsų tikslai, galimas dalykas, buvo skirtingi: profesorius norėjo pažaisiti savo fantazija, aš

norėjau tenai konkrečiai veikti. Pakliuvome į gudriai užraizgtą sukčių voratinklį, kur mano draugas paliko savo sunkiai sutauptus pinigus, o aš, laiku susigriebęs su pavoju gyvybei, spėjau išsisukti. Trumpais žodžiais viso nepasakysiu, bet galiu tiek prisipažinti, kad niekada ir tą kraštą nebegrišiu. Gal čia bus atsakymas į paslaptį, kodėl ta žemė, trečdalis Lietuvos didumo, ligi šiol turi tik 85,000 gyventojų, nors žemė vis pardavinėjama, o naujų žemdirbių vis nesimato per visus 300 metų nuo anglų atėjimo. Pagalvokite.

Brazilijos lietuviams nuosirdžiai patarčiau pasinaudoti savos valstybės prielankumu lietuviams, prašyti žemės netoli Urugvajaus sienos, kurti savo kooperatinę statybos bendrovę, statyti stambias sodybas ūkiams ar plantacijoms, organizuoti ir ūkio bendrovę gamybai ir prekybai ir puoselėti savo tautinį patriotizmą, išsiprašant kiek kultūrinį laisvų vardan mūsų senos kalbos ir papročių rezervacijos. Tikiu, kad tenai klimatas yra geresnis už Br. Hondurą, kaimyninis kraštas turtingas ir saugus, žinias apie lietuvių ir lietuviams pažįstamas. Eikite, susiklausykite ir su Dievo palaiminimu teisingame žygyje laimėsite, nes tik tas tikresnis kelias beliko. Atsišaukite ten (arba net į Urugvajų) tuos negausius Venecuelos ir Kolumbijos lietuvių ir taip užgyvenkite gabalą sveikos žemės be kitų poetiškos fantazijos ar blogos valios vadų. Jums ten arčiau ir pigiau, ir saugiau negu piratų krašte Br. Hondure, kur jūs dingtumėte su savo kruzeiru pluošteliais dar nepasiekę tos žemės, o geresniu atveju jus pribagytų klimatinės ligos. Jei norite savo taurų patriotizmą išbandyti ir paaukoti savo tautos

garbei ir gerovei, pagalvokite tikroviškiau, veikite rimčiau.

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviams nėra jokio reikalo kurti kokios tautinės valstybės mirties džiunglėse, kas vis tiek neįvyktų faktų, nes visi pasaulio lietuviai tenai nenuvažiuos, o mažuma tik greičiau sunyks. Pasinaudojant šio krašto pilietybe ir demokratiška santvarka, mes galime spiestis į vieną kurį statą, kur mūsų senoliai ir dėdės prakitau jau pamatus tam padėję prieš 300 metų, kad mūsų kartos ateiviai rastų kažką panašaus į jaukų ir šiltą kaip buvusi tėvynė. Čia mes ir klimato turime, ir kaimus pagal savo dvasią galime steigti net su lietuviškomis pirmomis mokyklomis, nes to niekas mums nedraudžia. Mes patys bėgame nuo savęs ir tėvų palikimo. Mes esame kvailiukai, beždžijai svetimo puodo šukėmis ant judraus vieškelio. Aš pats visados jungsiu savo veiklą su tais, kurie dėl tikrosios lietuviybės eis nors ir rezervatą tik mano klimato ir valstybėje, kuri vadinasi U.S.A., kur galima rasti duonos ir popieriaus civilizuotam gyvenimui užtikrinti.

Gaila, kad turėjau pasakyti tai, ką čia radote, bet reikėjo vieną kartą pačiuipinėti pačią žemę, ne vien skrajoti po debesis. Galbūt kas kitas, nuvykęs ten, ką kita pamatytų ir papasakotų, tiktai žinau, kad už savo pinigų nuvykęs išvada pasidarys panašias į mano.

1950 m. rugsėjo 7 d. Vincas Jonikas

Gavęs Joniko laišką su šiuo pranešimu, parašiau jam gražindamas visus epitetus ir primindamas savo atsakymą, kai jis vykdamas į Br. Hondurą buvo mane kvietęs prie jų prisijungti ir pabaigti pažymėjau:

„Jeigu patsai būtum buvęs rimtas vyras, tai nuvykęs į Br. Hondurą ir pamatęs, kad ten nėra sąlygų lietuviams kurtis, galėjai ramiai ir konkrečiai tai aprašyti ir šaltai padaryti išvadas be didelės filosofijos, nieko nekalbindamas ir neniekindamas... Tokiu atveju būtum gražiai patarnavęs mūsų bendram reikalui, nes mes dabar kaip tik norime pasiūsti rimtų žmonių grupę, kuri iširtų, kiek Br. Honduras tinka lietuviams kurtis... O dabar, kai Patsai pasidavei isterinei nuotakai, tai jokios naudos nėra nei iš Paties kelionės, nei iš pranešimo“.

Taip pat parašiau (9.17 d.) E. Kukučiui, Joniko bendrakeleiviui, prašydamas pasisakyti apie savo kelionę Br. Hondure, bet jis nieko neatsakė.

Apie gautą Joniko laišką su pranešimu parašiau (9.11 d.) Kairiui, pateikdamas ištraukų iš pažymėjau: „Aš tikrai nesuprantu to Joniko iš šio jo laiško ir pranešimo. Ar jis kartais nėra lyg prieš paglostytas, kaip jis rašo apie Pakštą, o gal jam reikia pasimatyti su psichiatru, kaip jis mums pataria... Apskritai, mano nuomone, šis incidentas su Joniku nekeičia mūsų nusistatymo pasiūsti rimtų vyrų delegaciją, kuri rimtą žodį pasakytų apie kūrmosi sąlygas. Manytiau, kad po šio incidento tokios delegacijos pasiuntimas yra dar skubesnįs“.

Kairys į šį mano laišką atsakė (9.20): „Su Kukučio ir Joniko pavyzdine kelione aš esu suklaidintas, kaip ir kiti. Mat, prof. Pakštas man yra apie juos rašęs ir statęs pavyzdžiu. Net trumpas biografijes yra įdėjęs, kas, savaime suprantama, iškelė anų vyrų asmenį ir aukštesnį pavidalą.“ (Bus daugiau)

LINKSMOSIOS UŽGAVĖNĖS: TEATEINIE GREIČIAU PAVASARIS!

DR. LIBERTAS KLIMKA

Tęsinys

Vasario mėnesį senovės kaimo darbuose nebūdavo skubos ir įtampos. Verpimo ratelis jaukiai dūgia, audimo staklės seklyčioje pyška. Vyrai važiuodavo miškai malkauti bei prisiruoti medienos statyboms. Tam geriausia palaukti mėnulio delfios. Iš tada kirstų rastų pastatytos trobos nei kokie kirminukai graužia, nei jos langai „verki“. Nuo žiemės saulėgrįžos švenčių (Kūčių — šv. Kalėdų — Trijų Karalių) dar tebesitęsia Mėsiedas — piršlybų, vestuvių ir kitokių linksmybių metas. Jį vainikuoja linksmos, net siautulingos Užgavėnės. Skirtingais metais jos įsiterpia tarp vasario 5 ir kovo 7 dienų; o šiemet tai vasario 24-jį. Ir visuomet antradieniais, nes skaičiuojamos nuo šv. Velykų sekmadienio. Gavėnia — tai pusseptintos savaitės, skirtos atgailai ir Jėzaus Kristaus kančios apmąstymams. Užgavėnių liaudiškuose papročiuose yra labai daug ir senojo tikėjimo reliktų. Apskritai, tai žiemos palydos ir žemės žadinimas pavasariui, naujam gyvybės ciklui.

Senovėje dažnas pavasaris nelengvas būdavo ir žmogui, ir gyvuliams. Kartais tekdavo pabadauti. Todėl atsiveikiant su žiema, paskutinį kartą gausiai ir riebiai pavalgoma. Ypač mėsos: sekma dienį — triskart, pirmadienį — šešis, atadienį — net dešimt. Beje, šie skaičiai yra mėnulio kalendoriaus algoritmas.

Užgavėnių dienos tradiciniai valgiai — šiupinys iš kruopų žirnių su kiaušiena, spurgos, kiaušienė, įvairiausi blynai. Po antradienio vakarienės šeimos galva tardavo: „Mes užgavėsim, tegu užsigavi mūsų bėdos ir nelaimės.“ Gabalėlį lašinių padėdavo atskirti, — patėps noragą, prieš eidamas pirmosios vagos plešti.

Užgavėnių dieną nenuobodžiausi: važinėjamasi rogėmis, rengiamos žirgų lenktynės. Sakydavo senoliai, — kuo toliau nuvažiuosi, tuo linai ilgesni užaugsia. Ne bėda ir iš rogių išvirti, sniege išsivolioti — nuo to tik žemė derlesnė bus. Vaikai nuo kalniuko — kas rogutėmis, o kas ir geldoje ar verpstę apsižerges — lekia. Arba mažukus susidindavo į kubilą, šį

įkeldavo rogėna, uždengdavo gūnia ir liepdavo vaikams dūgti. Tai — „bitės“. Vazinėjant jas galima taškyti ar laistyti vandeniu, — tuomet ir tikrosios bitės vasarą daug medaus prineš, išleis stiprius spiečius. O kokios smagios važinėjomis dainos! Štai dūkiška:

*„Dzidzi ciūdai,
Dzidzi dzyvai buvo —
Viduj vasaros
Ažeras ažsalo.*

*Ner kur broliui
Žirgelis pagirdzyt,
Ner kur sasai
Drobę išbalina.*

*Šildzyk, saula,
Viduj ažeralio.
Bus kur broliui
Žirgelis pagirdzyt,*

*Bus kur sasai
Drobę išbalina.*

Kita Užgavėnių pramoga — sūpuoklės. Lauke dažnai dar būna daug sniego ar purvo. Tad kabindavo sūpuokles po balkiu klojime. Vėlgį — kuo aukščiau išsisūpsi, tuo linų pluoštas bus ilgesnis. Kaimo ūlyčioj, būdavo, sutinki linksma būrį persirengėlių. Geriausiai šis paprotys išliko Žemaitijoje. Čia darydavo Meškos, Ožio, Arklio, Gervės, Juodo Kudloto, Giltinės kaukes. Klega, baubia, spardosi, pelenus barsto, daigiu mosuoja, snapu žnaibosi... Mitologijos tyrinėtojai aiškina, kad tai esą toteminių protėvių bei jų antgaminių savybių priminimas. Totemas — labai senais laikais, dar akmens amžiuje, garbintas koks nors gyvūnas. Jį medžiotojų gentis laikydavo savo pranokėjū ir globėju. Naminiai gyvuliai — ožys, arklys, avinas — žemės derlumo, vaisingumo simbolinės figūros. Juodas Kudlotas — gal kokio vėlių vedlio, mirusiųjų pasaulio dievybės įvaizdis. Žmonės aplanką per žiemos šventes persirengėliai — tai protėvių šešėliai iš anapus, dausų. Įdomu pastebėti, kad daugelį išvardintųjų Užgavėnių personažų rasime kaip zvaigždžius šalia Paukščių Tako, kitados Vėlių Kelių vadinto.

Yra ir kitokių Užgavėnių „liūnyų“: čigonai, vengrai, žydai, ubagai, vėlniai ir ragai, nos, pagaliau — „ašininis su

Pasaulio lietuvių centre naująjį Lietuvos prezidentą sausio 23 d. pasitiko su muzika... Iš kairės: Vytautas Jagminas, Alfonsas Senionas, dr. Leonidas Rags, prez. Valdas Adamkus ir Stasė Jagminiene, kapelos vadovė. Nuotr. Jono Tamaliūčio

DAINA IR MUZIKA

„O SU DAINA LINKSMI SAU ŽYGIUOJA LIETUVOS KARIAI...“

Lapkričio paskutinę dieną, šeštadienį, Vilniuje įvyko Savanoriškos Krašto apsaugos tarnybos karių (SKAT) dainų konkursas „Dainuokim, Lietuvos kariai“. Toks renginys atkurtas Lietuvoje kariuomenėje — pirmas. Į konkursą iš įvairių Lietuvos vietovių susirinko dainų mėgstantys kariai: solistai, grupės, ansambliai. Vertinimo komisiją vadovavo komp. Vytautas Klova. Geriausiu karių choru tapo pripažintas Kauno rinktinės

Kanapiniu. Tačiau tai jau vėlesnių laikų pramanai. Svarbiausia tarp persirengėlių yra Morė. Tai tokia šiaudinė lele, klibikščiujanti ir besiuskanti ant pavažos ir rato (žiema su pavasariu susitinka). Nelisk prie jos artyn — kai švystelės kočelū ar šluota! Dar ji vadinama Kotre, Sene Kūniške. Tai tarsi pati nelabosios žiemos dvasia. Aukščiau panašiai aptasydavo Gavėno stabą. Dvyliką valandą nakties šios pamėklės būdavo supleskinamos ugnyje arba nustumiamos į vandenį. Teatinie greičiau pavasari! Visos Užgavėnių apeigos artina jį, žadina žemę. Tad manyta, kad šios dienos orai yra labai reikšmingi ateinančių metų žemdirbio rūpesčiams. Jei per Užgavėnės sausą, pavasaris bus be lietaus, jei sauleta — bet kur pasėti javai derės, jei sniega — geri linai užaugs.

vyrų choras „Margis“ (choro vadovas Romas Kazlauskas). Tam chorui, už geriausiai atliktą Miko Petrausko karinę dainą „Gaudžia trimitai“, išteikė SKAT vado pulk. Arvydo Pocius skirtas prizas. Iš kitų vokalių vienetų pirmąją vietą iškovojo Utenos rinktinės, Anykščių bataliono vyrų choras (vadovas Rimvydas Griauzdė). Geriausio instrumentalistų vieneto garbė teko Alytaus roko grupei „X-ORDA“. Laurais pasipuošė solistai Juozas Svirkis (Utena), Vidutis Sipavičius (Kaunas) ir Saulius Vasiljauskas (Klaipėda). Geriausias duetas — Saulius Vasiljauskas ir Giedrius Noreika (Klaipėdos rinktinės 311 kp.).

PUČIAMUJŲ INSTRUMENTŲ ORKESTRAS

Lietuvos nepriklausomybės žydėjimo laikotarpiu kiekvienas kariuomenės pulkas didžiavosi, turėdamas pučiamųjų instrumentų orkestrą. Atstacius Lietuvos nepriklausomybės, vėl organizuojant kariuomenę, buvo pradėta rūpintis ir orkestru. Pirmas Lietuvos motorizuotos pėstininkų brigados pučiamųjų instrumentų orkestras „Geležinis vilkas“ įsikūrė prieš 5 metus. Orkestrui vadovauja majoras Justinas Jonušas, o jo pavaduotojas — lt. Arūnas Katilius. Orkestras, dabar jau tapęs reprezentaciniu, pasitinka aukštus valstybių atstovus, groja iškilmingų švenčių progomis, bažnyčiose, koncertuoja, daro įrašus radijo ir TV studijose. Orkestras yra dalyvavęs Europos karinių orkestrų festivaluose. 1996 m. pučiamųjų orkestrų festivalyje „Auksinė lyra“, Lenkijoje, laimėjo „Grand Prix“ prizą.

STUDENTŲ CHORŲ FESTIVALIS

Liaudies kultūros centro ir Švietimo ministerijos suorganizuotas III Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų chorų festivalis, Vilniuje įvyko lapkričio 20-22 dienomis. Festivalyje, iš Vilniaus, Klaipėdos, Kauno ir Šiaulių, dalyvavo 17 chorų. Jų tarpe ir neseniai įsikūrus Lietuvos karo akademijos vyrų choras. Festivalio direktorius S. Liausa festivalio tikslą nusakė: „Vienas festivalio tikslų yra aktyvinti studentijos chorinį gyvenimą“. Pirmąją festivalio dieną koncertai vyko aukštųjų mokyklų salėse ir šv. Jono bažnyčioje. Joje vyko ir festivalio atidarymas.

Rytojaus dieną šv. Jono ir

šv. Kazimiero bažnyčioje, Šiaulių universiteto mišrus choras „Studium“ atliko sudėtingus C. Sasnausko „Requiem“, P. Caccinio „Ave Maria“, L. Delibes „Gloria“ ir kt. kūrinius.

Trečiąją dieną koncertas vyko arkikatedroje. Ten, Vytauto Didžiojo universiteto merginų choras, vad. V. Matusevičiaus, giedojo J. Tamulionio „Missa“ op. 222, Kauno technologijos u-teto mišrus choras „Jaunystė“, vad. D. Beinartytė, atliko D. Bortnianskio pirmąją dalį „In Paradisum“, o Šiaulių u-teto merginų choras „Cantus“ dainavo F. Mendelssohn-Bartholdy kūrinius.

Festivalį uždarančiam skambėjo Vilniaus mišrių chorų atliekama programa. Buvo išgirsti keli kūriniai ir iš būsimosios 1998 metų Pasaulio lietuvių dainų šventės repertuaro.

KONCERTINIS MARATONAS

Lapkričio mėnesiui baigiantis, Nacionalinėje filharmonijos salėje, Vilniuje, įvyko neįprastai ilgas, Lietuvos muzikų draugijos ruoštas, koncertas pavadintas „Didysis muzikų paradas“. Koncertas tęsėsi net 10 valandų! Atėjus koncertą ir įsigijęs bilietų, nebūtina turėti visas 10 valandų ten ir praleisti. Galėjai išeiti, užkasti ir su tuo pačiu bilietu grįžti atgal.

Koncerto programą atliko žymūs ansambliai (Lietuvos kamerinis orkestras, Vilniaus kvartetas, trio „Arsenalas“, choras „Jauna muzika“ ir kt.), pianistai (G. Rucytė Landsbergienė, A. Banaitytė, A. Eitmanavičiūtė ir kt.), smuikininkai (V. Čepinskis), solistai (V. No-reika, E. Kaniava, J. Leitaitė ir kt.), fortepijoniniai duetai (R. ir Z. Ibelhauptai).

Muzikos draugijos pirmininkas komp. Rimvydas Žygaitis sako, jog pajamos, gautos iš to renginio, busiančios panaudotos Muzikos draugijos veiklos plėtotei ir paremti draugijos narius, kurie su scenos veikla jau yra atsiveikinę.

PRISIMINTAS KOMP. STASIO ŠIMKAUS GIMTADIENIS

Praejusiais metais prisimenant komp. St. Šimkaus 110-tąjį gimtadienį, Klaipėdoje, kurioje jis yra palikęs giliai muzikoje įmintus pėdsakus, įvyko 11-sios jo vardo chorų konkursas. Konkurse dalyvavo 18 chorų. Vaikų chorų grupę pirmąsias vietas laimėjo Klaipėdos E. Balsio menų gimnazijos ir Vilniaus pedagoginio universiteto „Ave Vita“ chorai,

CLASSIFIED GUIDE

S K E L B I M A I

IVAIRŲS

ELEKTROS
[VEDIMAI - PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendroves savininkas, Washington, D.C., ieško darbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6 valandą. Galima dirbti 10-12 valandų per dieną su viršvalandžiais. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - \$130 mėnesiui. Kreiptis tel. (202)244-2373.

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

TAISOME
SKALBIMO IR
DŽIOVINIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
Tel. 773-585-6624

773-585-9500

TRANSPAK įstaiga atidaryta
KETVIRTADIENIAIS iki 7 val. vakaro
Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.
Balda ir komercinės siuntos.
Pinigai pervedami doleriais.

Lemonte naujos darbo valandos: Šeštadienį 9-12 v.,
Sekmadienį 8:30-1 v.p.p. Tel.: 1-630-257-0497

Įstaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė
Tel.: d. (813) 360-9881, n. (813) 360-1364.

TRANSPAK, Chicago, IL. Tel.: (773)-838-1050
Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

lygių balsų grupėje — Liepojos choras „Aija“ ir Vilniaus „Eglė“, o mišrus chorai Liepojos „Intis“ ir Kauno Vytauto bažnyčios, pasipuošę pirmosios vietos laurais.

Pirmąsias vietas išsikovojo chorai buvo apdovanoti po 50 dolerių. Didžioji gintaro premija — 1,500 dol. atiteko Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios chorui. Prie premijų steigimo prisidėjo ir komp. St. Šimkaus sūnūs Algis ir Nerius.

Petras Palys

KO GALIMA TIKĖTIS ŠIAIS METAIS?

„Verslo žinios“ išspausdino kelių ekonomikos ir finansų ekspertų prognozes šioms metams.

Seimo narys, profesorius Kęstutis Glaveckas teigia, jog šiemet išliks ir dargi padidės finansinės krizės grėsmė, kuomet provokuoja nepagrįstai dideli valstybės finansiniai įsipareigojimai. Profesorius nuomone, krašto ekonomikai nieko gero nežada nežabotas valstybės siekis nuolat didinti savo finansinę galią ir sukurti produkto persikirstymą per biudžetą. Dėl netramdomų valstybės pastangų gauti vis daugiau įplaukų, verslo, ypač smulkios bei vidutinio, padėtis bus tokia pat sunki, kaip ir pernai. K. Glaveckas sakė, kad „ima ryškėti negidijami požymiai, kad valstybė siekia padidinti savo įtaką rinkos ekonomikai, o tai neišvengiamai sukomplicuos verslo aplinką. Blogas pasekmės visai šalies ekonomikai pranašauja netvarka energetikos ūkyje. Mano žiniomis, apie 40 proc. šilumos, dujų ir mazgo sunaudojama gatvėms šildyti. Jeigu neefektyvios energetikos sistemos artimiausiu metu nepertvarkysime, jos nuos-

toliai tikrai padidins infliaciją ir pakenks kiekvienam ūkio subjektui“, — sakė prof. K. Glaveckas.

Lietuvos Laisvosios rinkos instituto prezidentė Elena Leontjeva teigia, kad vyriausybė nei nutraukus kišimasi į ekonomikos procesus, pastaroji tuojau atsigautų. Ji mano, jeigu būtų sutvarkyta mokesčių sistema — verslininkams nebereikėtų slapstytis ir drebėti dėl kiekvieno sprendimo. Jeigu sumažėtų, kaip buvo žadeta, biurokratijos — žmonės visais savo jėgais skirtų verslui. Jeigu Lietuvos bankas nesikištų į pinigų rinką — pinigai būtų stabilūs, o infliacija ir toliau mažėtų. Tačiau Lietuvos bankas, deja, jau pradėjo kištis...“

Tuo tarpu Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė Elvyra Kunevičienė prognozuoja, kad šie metai taps esminio lūžio ūkyje metais. Pasak jos, laukiama didžiausio bendrojo vidaus produkto augimo. Jis turėtų būti ne mažesnis nei 7 proc. Baze tokiame šuoliui sukurta 1997 m. E. Kunevičienė tikisi, kad 1998 m. bus lemiama infliacijos sustabdymo metai. Infliacija turėtų būti ne didesnė, kaip 6 proc.

Rima Jakutyte

* Giminių paveldimas turtas nebus apmokestinamas. Turtas visiškai nebus apmokestinamas, jei jį paveldės tėvai, vaikai, įvaikiai, broliai, seserys, senoliai, vaikaičiai ir globėjai ir globotiniai. Jei paveldės ne artimi giminės ir turto apmokestinamoji vertė bus iki pusės mln. litų, reikės mokėti 5 proc. mokestį, jei brangesnis — 10 proc. Artimiesiems giminiams nebus apmokestinamas ir dovanojamas turtas.

Vasario 19 d. Vilniaus „Kuparo“ tautodailės galerijoje atidaryta trečiąją Užgavėnių kaukių paroda. Tokia paroda jau rengiama šeštąjį kartą iš eilės. Ją rengia sostinės Ryšininkų kultūros namuose įsikūrusi galerija.

Nuotr. Eltos

DĖKOJA UŽ KNYGAS

Nuoširdžiai dėkojame Jums už labai malonią dovaną. Gavome dvi dėzes knygų anglų ir lietuvių kalba.

Dėkojame Jums, kad nepamirštate mūsų mokyklos. Linkime Jums kuo geriausios sveikatos.

Pranciškus Aleknavičius
Utenos „Saulės“ vid.
mokyklos direktorius

AŠTRŲS ŽODŽIAI

Ne su viskuo sutinku, skaičiuodama „Nedrapstykite vienas kito purvais“? Rašoma:

1. „Jūs susitelkę Amerikoje ir padėjote vienas kitam įsikurti ir išsidarbinti...“ Mes nebuvome pajėgūs padėti kitiems įsikurti. Ir kaip Amerikoje, mes, karo pabėgėliai, galim surasti kitiems darbus, (čia ne Lietuva) daugumas nemokėdami kalbos ir neturėdami jokios įtakos.

2. O ką tos organizacijos mums pagelbėjo? Ar padėjo įsikurti Amerikoje? Ar padėjo paieškoti darbo? Ar padėjo, siekiant mokslo? Visos organizacijos išsilaiko iš aukų, ir kur atrast pinigų padėti?

Mes čia atsidūrėm, pradedant savo laisvą tėvynę, o dabar atvažiuoja, norėdami geriau materialiai gyventi, ar dėl kitų priežasčių. Palieka savo laisvą kraštą, kur taip reikalingos jaunos jėgos. Jeigu yra nusikaltėliu, tai ne pūrvais drabstome, bet rūpinamės, kad prarast savo gerą vardą, kur esame svečioje šalyje.

Kaip galima surast darbą, kur neišvengiamai amerikiečių įstaigas, ieškodamas darbų. O pagalba mokslui — mūsų vaikų mokydamasi su stipendijomis ar su paskolomis iš valdžios (pabaigę mokslus, atmokėdavo skolą). Niekas jiems nepadėjo ir nesapnavom, kad kas turi jiems padėti.

Isikuriant reikia sunkiai dirbti (ir mes dirbom darbus, kurių kiti nenorėjo) ir nenorėt per trumpą laiką gyventi kaip tie, kurie seniai įsikūrę.

Laima Repeika
Lombard, IL

„BEIS-MONTO“ SINDROMAS?

Sindromas, tai ne „beis-montas“. Prie ko čia „beis-montas“? „Dypukams“ emė

laiko, iki išmoko, kad apsigyvensi „beismote“, o ne rūsyje. Vargšas „dypukas“ būdamas, dabar turiu mokytis iš kito galo.

Nr. 32(7) — psl. 4, „Drauge“ Eurika Lipnickienė įdomiai aprašo „Algimanto Kezio sindromas“ straipsnyje. A. Kezio naują fotografijų albumą — „Retrospektyva“. Tikrai įdomiai parašyta. Pradžioje: „neišskęstų komunikacijos“; toliau: Atsidarinėja, „kaifuoja“, pajaučia; toliau: „subjektyvacijos“ drama; dar toliau: stipriai „metaforizuota“... Pralaidžiu keletą maždaug suprantamų žodžių ir prieinu prie „kultūrinių kodų“ ir „pavertė juos kūrybą interstualia“. Straipsnį skaitant, taip užsinerėjau pridėto žodynelio. O gal čia tik masalas, kad pirktojai „Retrospektyvą“ ir ieškotumėte tų žodžių prasmės?

Gediminas Kazėnas
Lemont, IL

AR GALITE PADĖTI?

Klaipėdos universiteto Pedagogikos fakulteto muziejui reikalinga kopijavimo mašina. Jie prašo: jei kas turi varotą — atliekamą, jiems padovanoti. Arba atsiųsti pinigų, kad galėtų naują (gal iš Vokietijos?) įsigyti.

Prašomi — ypač Pedagoginio instituto absolventai — skirti bent po mažą auką tam tikslui.

Siųsti: Doc. dr. Vladui Pupšui — Liepų 52-12, LT 5800 Klaipėda, Lietuva arba — Alei Rūta — 306-22 Str., Santa Monica, CA 90402, kuri persiųstų.

Būsiami pedagogai iš anksto dėkingi.

Alė Rūta
Santa Monica, CA

VYRAS GAVO MUŠTĮ

Mes visi džiaugėmės, kad V. Adamkus laimėjo rinkimus. Gal dabar mūsų tėvynė išauš geresnis rytojus. Užteko klauvoti raudonojo teroro, užteko terioti mūsų mielą bočių apitę, kurie seniai įsikūrę.

dainuotą tėvynę, kur senovėje vaidilutės kūreno šventą ugnį, krivių krivaitis daina vainikavo mūsų šalį. Mūsų protėviai gynė jos kalbą, jos garbę. Ir staiga apsiniaukė Lietuvos dangus, pravirko mūsų motulė Lietuva, užplūdo ją pikietij žmonės. Raudona ranka

užgniauzė jos grožį, sumindžiojo laisvę alsuojančią krutinę. Brolius, seses, už tai, kad jie lietuviai, trėmė į šalto Sibiro taigas. Verkė motina, tėvas, verkė visa Lietuva.

Vis dėlto mes nepabūgome ir visa savo jėga skverbėmės į laisvę. Ir vėl mums nušvito naujas rytojus. Lietuva su triuškinio slibino galybė ir vėl prisikėlė iš naujo ir zengia pirmyn.

Viename Lietuvos mieste žmonės, kaip ir mes, nemiegojo, laukė pergales nekantriai, laukė rinkimų rezultatų. Sukambejo laimingas skambutis: V. Adamkus laimėjo!

Tada viena moteriškė, sužinojusi, kad jos vyras balsavo už V. Adamkų, o ne už Paulauską, savo vyreliai apskaldė ausis ir su visais susirinkusiais kaimynais išvyjo lauk. Vargšas vyrelis!

Stasė Viščiuvienė
Chigao, IL

LIETUVAI AUKSO AMŽIUS UŽ SLENKŠČIO

Nuo 1950 metų iki šiandien pasaulio gyventojai padidėjo 2 kartus nuo 3 milijardų, iki 6. Tuo tarpu globalinė ekonomija pakilo nuo 5 trilijonų dolerių iki 29.

Didėjanti ekonomija pradeda atsitraukti į gamtos ribas: mažėjantis miškai, krentantys požeminio vandens ištekliai, žemės erozija, kylanti temperatūra, nykstantys gyviai.

Lietuva neturi daug gyvenotojų ir dar nepraėjo priartėti prie gamtos ribų. Būsimasis šimtmetis Lietuvai turėtų būti aukso amžius, jei gyventojai parodys užtenkamai sumanumo ir darbštumo. Lietuva pasirinko vakarietį Valdą Adamkų vesti į ją į naują gaidynę, o tai jau teigiamas reiškinys.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

AR VERTA IEŠKOTI ADATOS ŠIENO VEŽIME

Skaitant Juozo Gailos „sieksninius“ pasisakymus „Draugo“ dienraštyje, susidariai nuomonė, kad jie nieko naujo nepasakė, o tik užėmė laikraštyje vietą, kuri galėjo būti panaudota kitiems tikslams.

I jo rašinių atsiliepė A. Dundzila ir A. Grigaitis, iškeldami visiškai priešingas mintis. Pagirtina yra Jūratė Baravienė, einanti vicekonsulės pareigas Lietuvos konsulate, New York mieste, už jos malonų ir greitą patarnavimą.

Lietuvos valdiškose įstaigose, ambasadoje ir konsulatuose yra daug darbščių tarnautojų, o visiems kitiems, kurie kabinasi prie „raidžių“ ar laukia kvišų, nepadės ir „sieksniniai“ rašiniai.

Ilgai rašiniai laiškų skyriuje užima daug vietos, tuomi patoja kelią kitų asmenų nuomonių pareikšimui.

Antanas Pauzuolis
Chicago, IL

BŪTŲ VERTA PATIKRINTI

Gyvenu JAV-jose jau 10 metų. Turiu savo smulkų verslą, palaikau kasdieninius telefoninius ryšius su Lietuva. Tačiau mane stebina Jūsų šiaip puikiame laikraštyje pasitaikančių prekybinių skelbimų. Štai viena firma skelbia telefoninę minutę pokalbiui į Lietuvą tik už 48 centus. Tai visapusiškas absurdas! Spėjau, kad ta firma — Telegroup — mažai kam žinoma. Aš jais smarkiai nusivyliau. Čia, atrodo, — amerikietiškas „monkey business“! Prizada viena, o žiūrėkite — po trijų ar šešių mėnesių — kita istorija. Maudu, kaip tik sugeba! O ypač nukencia naujieji ateiviai.

Nusivyliau ir su Worldexchange. Iš pradžių — toks viliojantis pasiūlymas, kol po

NETEKOME LIETUVOS VARDŲ GARSINTOJOS

Ankstyvesniais metais Vasario 16-tąją minint Jack Harry TV 13-tame kanale vykusioje programoje, Tampa, FL. Iš k.: Dana Mazeikiene, Victoria Jacobson ir Jack Harry.

Nuotr. V. Mazeikos

Džiugu, kai mūsų tėvynainiai, nors gimę ir auge svetur, pamilsta savo protėvių žemę, sielojasi jos likimu ir įvairiais būdais garsina jos vardą. Tokia buvo mūsų, arti 30 metų St. Petersburgu gyvenusi, Viktorija Bubinaite-Jokubenas-Jacobson. Deja ši Lietuvos vardo garsintoja iškeliavo amžinybėn — mirė Tampa, FL, rugpjūčio 30 d. Jos laidotuvių pasirūpino dukraitė, gyvenanti Tampa, FL.

A.a. Viktorija prieš 88 metus gimė Brockton, MA. Likusi našlė, iš Daxbury, MA, persikėlė į Floridą. Apsigyvenusi Treasure Island miestelyje, gražiai reikšėsi lietuviškoje veikloje ne tik savųjų, bet ypač amerikiečių tarpe, pasiekdama net Tallahassee ir Washington, DC.

Gedulingos šv. Mišios 1997 m. lapkričio 16 d. Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte, buvo aukotos pastangomis komiteto, sudaryto iš organizacijų, kurioms velionė priklausė. Tą patią dieną St. Petersburgo Lietuvių klubo salėje, to komiteto buvo surengtas Viktorijos mirties paminėjimas, dalyvaujant Lietuvos Vėčiams, šauliams ir gausiai visuomenei — arti 300 dalyvių. Lietuvių klubo pirm. A. Karnius, baigęs savo sekmadieninius pranešimus, paminėjęs, kad a.a. Viktorija yra buvusi ir Lietuvių klubo narė, pakvietė Romo Kalantos šaulių kuopos vadą Antaną Gudonį vadovauti minėjimo programai. A. Gudonis, padėkojęs ir pasveikinęs minėjimo dalyvius, pakvietė inž. Vytautą Mazeiką apibūdinti velionės darbus.

pusmečio taip nusvyliau, kad baisu. Menki malonumai buvo ir su GlobeTalk, ACC, Cherry ir bent dar trejeta firmų. Norėčiau Jūsų paaiškinimo, ar skelbimų davejai yra iš anksto tikrinami pagal šio krašto Better Business Bureau etikos kodą? Gal būtų gerai tai ateityje daryti, kad nenukentėtų mūsų lietuviai.

Aš esu tokios nuomonės — savųjų bičiulių tarpe pasitarti, kas kokią firmą naudoja, kiek laiko, ar patenkinti rezultatais. Beje, gal vertėtų skelbti juodus sąrašus, kad mes galėtume apsaugoti nuo tokių apgavysčių?

Kestutis Eismantas
Chicago Ridge, IL

„ŠIAULIŲ MERGAJŲ GIMNAZIJĄ 1898-1998

Laiške, paskelbtame „Drauge“ sausio 20 d., kažkaip pralaido adresą, kuriuo šiaulietis buvo prašomas atsiliepti.

Kadangi susidomėjimas Lietuvoje ruošiamu jubiliejumi yra nemažas, norincias prisijungti prie būrio, prašom susisiekti su Regina Raslavičiene (Songinaite), 840 Wellington Ave., #319, Elk Grove Village, IL 60007, tel. 847-439-9472.

Regina Raslavičienė
Elk Grove Village, IL

Inž. V. Mazeika įdomiai nušvietė Viktorijos veiklą lietuvių Floridoje. Viktorija, augusi lietuviškoje aplinkoje, stiprius lietuviškus pagrindus įgijo iš savo tėvų ir jais rėmėsi visą gyvenimą. Vasario 16-osios minėjimai St. Petersburgu, kaip ir kitur, buvo ir tebėra ruošiami tik savųjų tarpe. Tačiau a.a. Viktorija daug metų amerikiečių parapijos Šv. Jono (St. Johns) talpioje bažnyčioje St. Pete Beach, susitarusi su tos bažnyčios vadovybe, suruošdavo iškilmingas pamaldas, dalyvaujant 4 arba 5 kunigams, pamokslininkui ir solistui, dažniausiai atsikvies-tais iš Čikagos, Lietuvių klubo chorui Mišių metu giedant lietuviškas giesmes. Beveik du tūkstančius asmenų talpinanti bažnyčia būdavo pilnutėlė, daugiausia vietos gyventojų amerikiečių bei turistų. Pamokslininkas pamaldų dalyvių supažindindavo su pavergtos Lietuvos likimu — jos vargais ir kančiomis. Amerikiečių susidomėjimas buvo didelis. Dalyvaudavo televizijos ir laikraščių korespondentai. „Tai buvo didelis darbas ir velionės graži auka tada pavergtai Lietuvai“, — pabrėžė kalbėtojas.

Velionė ne tik suorganizuodavo pamaldas, bet atsikvies-tiesiems iš Čikagos ir kelionės išlaidas apmokėdavo, o po pamaldų arti šimta sukvieštų asmenų pavasarinio pietumis gerame restorane.

A.a. Viktorijos deka St. Petersburgo apylinkės miestelių savivaldybės vasario 16-osios proga išskeldavo Lietuvos vėliavas, dalyvaujant vietos lietuviams, o miestelių merai skelbdavo tą dieną „Lietuvos diena“ ir išleisdavo atitinkancias proklamacijas. Jos deka Floridos sostinėje Tallahassee mūsų trišpalvė plevėsuoją jau nuo 1980 metų, taip pat ir Florida House, Washington, DC. Velionė bendravo su vietos bei federalinės valdžios politikais, pažinojo įvairius pareigūnus ir per juos stengėsi ieškoti pagalbos pavergtai Lietuvai bei garsinti jos vardą. Jos pagalba Floridos lietuviai, reikalui esant, galėjo pasiekti aukštus Amerikos valdžios pareigūnus ne tik Floridoje, bet ir Washington, DC.

St. Petersburgu veikiančios International Folk Fair, SPIFFS, kasmet ruošiamose tautinėje parodoje gražiai pasirodo ir lietuviai, „St. Petersburg Times“ rašė, jog viena iš trijų steigėjų buvusi a.a. Viktorija.

Velionė buvo ne tik veikli Lietuvių klubo narė, bet priklausė ir kitoms organizacijoms: Lietuvos Vėčiams, Šaulių s-gai, lietuviams respublikonams, National Committee Ladies Auxiliary of Foreign Wars, organizavo Pevergtųjų tautų savaites.

Viktorija didžiavosi savo lietuviška kilme, svetimiesiems aiškino apie lietuvių kalbos senumą ir jos grožį. Ji jautėsi

draugas, antradienis, 1998 m. vasario 24 d.

5

laiminga aplankiusi savo tėvų gimtąjį kraštą: pirmą kartą dar pavergtą, o ypač antrą kartą, 1992 metais, jau laisvą, deja jau su vežimėlio (wheel-chair) pagaiba. „Visus Viktorijos darbus išvardinti neįmanoma“, — pabrėžė prelegentas. Baigdamas savo apybraižą, kalbėtojas pakvietė a.a. Viktorijos atminimą pagerbti susikaupimo minute.

Po to programos vadovas pakvietė antrą kalbėtoją — Harry Petraitį, kuris anglų kalba paryškino pirmojo kalbėtojo suminėtus velionės Viktorijos nuveiktus darbus.

Uzbaigiant šį gražų minėjimą, programos vadovas padėkojo kalbėtojams ir visiems minėjimo dalyviams. Velionė paskutinius kelerius metus, sunkios ligos kankinama, buvo pasitraukusi iš aktyvaus lietuviško gyvenimo, tačiau visuomet džiaugėsi gero-mis žiniomis iš Lietuvos.

St. Všk.

* **Zarasai.** Gruodžio 25 d. Zarasų bažnyčioje giedojo jungtinis Sumos ir Canticum choras. Dekano kun. Vytauto Kapočiaus sukvieštų į bažnyčią vaikų veidai nušvito, kai kartu su dekanu bažnyčioje pasirodė net penki Kalėdų seneliai. Po šv. Mišių giedojo „Azuolo“ gimnazijos jaunučių, P. Širvio vidurinės mokyklos berniukų chorai.

Gruodžio 25 d. Zarasų dekaną kun. Vytautą Kapočių 55-ojo gimtadienio proga pasveikino Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, Zarasų dekanato kunigai, „Azuolo“ gimnazijos ir P. Širvio vidurinės mokyklos bendruomenės atstovai, parapijiečiai.

A.†A. ELENAI IR VYTAUTUI RAMANAUSKAMS

Amžinybėn iškeliavus, skausmo prislėgtus, sūnų RIMANTĄ, marčią STASĘ, vaikaitį PETRĄ RAMANAUSKUS, ilgamečius „Grandies“ šokėjus, nuoširdžiai užjaušdami, prašome Ramanauskų šeimai Dievo palaimos.

Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“

Mielam Bičiuliui

A.†A. JUOZUI MIKONIUI

iškeliavus į Amžinuosius Namus, žmoną MARIJĄ, brolių BRONIŲ, seseris ONĄ ir ADELĘ ir jų šeimas Lietuvoje, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

Lietuvių Fronto Bičiulių sambūris

PADĖKA A.†A. EDMUNDAS ROMANAS ŠAKALYS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Sunus, Brolis ir Senelis mirė 1997 m. sausio 19 d. Buvo palaidotas 1997 m. sausio 22 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Nuoširdžiai dėkojame kun. P. Kelpšui už atnašautas šv. Mišias švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, už prasmingą pamokslą ir ypatingai reikšmingus skaitymus šv. Mišių metu.

Dėkojame muz. R. Sokui už gražų giedojimą ir vargoninkavimą.

Nuoširdus ačiū kun. J. Kuzinskui už maldas koplyčioje.

Širdingai dėkojame kun. P. Kelpšui už maldas koplyčioje ir Velionio palydėjimą į paskutinę poilsio vietą.

Ačiū karsto nėsėjams, suteikiusiems Velioniai paskutinį patarnavimą.

Dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už atsilankymą koplyčioje, šv. Mišiose ir palydėjimams Velionį į kapines.

Taip pat nuoširdi padėka visiems už išreikštus užuojautos žodžius asmeniškai, per spaudą, laiškais, už šv. Mišių aukas, geles ir kitas aukas.

Dėkojame McGann laidotuvių namams už malonų patarnavimą.

Nuliūdę: žmona, sūnus, dukterys, motina, sesuo, broliai ir jų šeimos.

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

Mirtis visada sukelia liūdesio jausmus ir sudaro didelį galvosūkį. Turint laiko, kviečiame aplankyti Čikagos lietuviškas kapines, pamatyti, kur ilsisi daug žymių lietuvių ir kur galite ateičiai išsirinkti laidojimo vietą.

Duobių pasirinkimas didelis ir kainos nuo \$400-\$775. Įmokėjus 10% galima išsimokėti per 2 metus be nuošimčių. Perkant 4 duobes galima gauti 10% kainos nuolaidą.

Dėl kitų kainų ir informacijų, skambinkite ar užsiskaitę į kapinių raštinę. Darbo valandos 8 v.r. — 4:30 p.p., šeštadieniais 8 v.r. — 1:00 p.p.

8201 S. Kean Ave.
Justice, IL 60458-1720
Tel. (708) 458-0638

Žiemiška pramoga. Nuotr. Algimanto Žiziūno

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Tradicinė Kaziuko mugė, ruošiamą Čikagos ir apylinkių lietuvių skautų ir skautių, vyks sekmadienį, kovo 1 d., Jaunimo centre. Renginyje pradedamas 10 val. r. šv. Mišiomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų — 11 val. r. iškilmingas atidarymas Jaunimo centro didž. salėje. Iki 3 val. p.p. didžiojoje salėje veiks Akademinių Skautų sąjūdžio knygynas ir visų trijų tūntų paviljonas, kuriuose bus gausu įvairių skautų ir skautių dirbinių, tautodailės ir kt. bus gausių laimėjamų. Pirmo aukšto kambariuose veiks atskirų tūntų kavinės. Antrame aukšte — vaikų ir jaunuolių žaidimai ir pramogos. Mažosiose salėse nuo pat ryto veiks valgykla, o didžiojoje kavinėje bus galima pasmagurauti gardžiais tortais, pyragais ir kava, maloniai bendraujant su draugais ir pažįstamais. Visi kviečiami atsilankyti, paskatinti ir paremti lietuviško jaunimo veiklą.

JAV LB Lemonto apylinkės narių metinis visuotinis susirinkimas kovo 15 dieną, sekmadienį, tuoj po šv. Mišių vyks PL centro didžiojoje salėje. Susirinkimo metu valdyba ir Kontrolės komisija pateiks praėjusių metų veiklos pranešimus. Reikės išrinkti 5 naujus valdybos narius 2-jų metų kadencijai. Visi Lemonto ir apylinkių lietuvių kviečiami susirinkime dalyvauti.

Trisdešimt pirmoji Mokytojų studijų savaitė rengiama rugpjūčio 9-16 d. Dainavoje. LB Švietimo taryba kviečia mokytojus dalyvauti.

JAV LB Švietimo tarybos paskelbto piešinių ir rašinių konkursų vertinimo komisiją sudaro:

Pradinės mokyklos piešinių konkurso: Victoria Matraga, Aldona Rauchienė ir Dalia Šlenienė.

Rašinių konkurso: Rasa Stanulytė, Rūta Končienė ir Aldona Rauchienė.

Aukštesniosios mokyklos rašinių vertinimo komisiją sudaro: Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė ir Gražina Sturoniene.

Konkursas baigiasi kovo 31 d. Komisija jau yra gavusi kelis darbus. Konkurso dalyviai darbus siunčia į Švietimo tarybą 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441-8680.

Lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų rašinių konkursas, pravedamas PLB Švietimo komisijos, susilaukė kito mecenato — Raimundo Grigaliūno, kuris jau antri metai iš eilės yra šio konkurso mecenatas. Pernai konkurse dalyvavo 26 mokiniai įdomiomis tautines savimones ugdyti mintimis. Šių metų tematika yra šeimos, mokyklos ir draugų įtaka. Šiais metais tikimės daugiau dalyvaujančių, nes yra kviečiami ir Gudijos bei Maskvos lietuviškų mokyklų mokiniai.

Punsko konkurso koordinatorius yra mokytoja Antanas Šliauzys, Pietryčių Lietuvos — Virginija Grybaite ir Jaračiauskaitė — J. Jaračiauskaitė.

Gavėnios susikaupimas Ateitininkų namuose jau netoli. Jis bus šeštadienį, kovo 14 d. Norintieji susikaupime dalyvauti, prašomi registruotis pas Ireną Polikaitienę, tel. 630-257-0222. Susikaupimui vadovaus kun. Rimas Gudelis.

„Draugo“ koncertas, kurį atliks vyrų choras „Aras“ iš Montrealio, ruošiamas kovo 29 d. Jaunimo centre. Ta proga bus išleista programa, kurią prašome siųsti skelbimus, tuo pagarsinsite savo verslą ar teikiamas paslaugas ir padėsite padengti koncerto išlaidas. Sveikinimus, reklamas, skelbimus prašome siųsti „Draugo“ administracijai.

„Draugo“ spaustuvė greitai ir gerai atlieka įvairius spaudos darbus. Gali spausti plakatus, vokus su adresais, laišku popierių su organizacijų emblemomis, knygas, žurnalus, programas, bilietus, atsisveikimus ir t.t. Administratorius Valentinas Krumpelis yra gerai žinomas spaustuvininkais, turi didelę patirtį šioje srityje. Jeigu tik reikia privatinis asmenims ar organizacijoms kas spausdinti, kreipkitės į „Draugą“.

Charles ir Dalia Zuraitis, Palos Heights, IL, su prunumeruoto mokesčiu, atsuntė 105 dol. mūsų laikraščio išlaidoms sumazinti. Nuosirdus ačiū!

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, Kovo 11-osios, šventės paminėjimas rengiamas sekmadienį, kovo 8 d., Pasaulio lietuvių centre. Visi kviečiami šventę pradėti pamaldomis Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčioje 11 val. r. Po pamaldų, 12:30 val. p.p., bus paminėjimas PLC didžiojoje salėje.

Už Lietuvos iškaitas, nuakantius Stutthofą kancetę prieš 55 metus, šv. Mišias bus aukojamos sekmadienį, kovo 15 d., 10 val. ryte, t. jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro.

Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje“, vasario 25 d., trečiadienį, 2 val. p.p., Penų diena. Atsilankys Šv. M. Marijos Gimimo parapijos kunigas Rimas Gudelis, pažymes kaktas pelenais. Giedosime giesmes, kurioms vadovaus muz. Faustas Strolia. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Bus bendri užkandžiai. Atvykite!

Konkursas baigiasi kovo 31 d. Komisija jau yra gavusi kelis darbus. Konkurso dalyviai darbus siunčia į Švietimo tarybą 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441-8680.

Lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų rašinių konkursas, pravedamas PLB Švietimo komisijos, susilaukė kito mecenato — Raimundo Grigaliūno, kuris jau antri metai iš eilės yra šio konkurso mecenatas. Pernai konkurse dalyvavo 26 mokiniai įdomiomis tautines savimones ugdyti mintimis. Šių metų tematika yra šeimos, mokyklos ir draugų įtaka. Šiais metais tikimės daugiau dalyvaujančių, nes yra kviečiami ir Gudijos bei Maskvos lietuviškų mokyklų mokiniai.

Punsko konkurso koordinatorius yra mokytoja Antanas Šliauzys, Pietryčių Lietuvos — Virginija Grybaite ir Jaračiauskaitė — J. Jaračiauskaitė.

Gavėnios susikaupimas Ateitininkų namuose jau netoli. Jis bus šeštadienį, kovo 14 d. Norintieji susikaupime dalyvauti, prašomi registruotis pas Ireną Polikaitienę, tel. 630-257-0222. Susikaupimui vadovaus kun. Rimas Gudelis.

Lietuvos prez. Valdas Adamkus su Čikagos lit. mokyklos mokiniais Jaunimo centre. Sėdi taip pat Pedagoginio instituto direktorė Stasė Petersonienė (kairėje) ir CLM direktorė Jūratė Dovilienė. Nuotr. J. Tamulaučiū

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS ČIKAGOJE

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, rengtas Amerikos Lietuvių Tarybos Čikagos skyriaus, vyko š.m. vasario 14-15 dienomis. Minėjimas pradėtas vasario 14 d., šeštadienį, 11:30 val. ryto vėliavų pakėlimu ir žuvusių už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę pagerbimu prie Laisvės Kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Apeigas atliko Čikagos Lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos Lukienės. Iškilmes pradėdama mokytoja apibūdino vykusias kovas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, paminėjo savanorius-kūrejus, karius, šauklus, partizanus ir visus kitus, paaukojusius savo gyvybę ant Tėvynės Laisvės aukuro. Pažymėjo, kad šis paminklas ir yra pastatytas žuvusiems kovose dėl nepriklausomybės. Minutės susikaupimu buvo pagerbti visi žuvusieji. Gyvų trispalvių gėlių vainiką prie paminklo padėjo vienas jaunulis, o trys mergaitės padėjo po žvakutę. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Padėkos žodį tarė ALTO Čikagoje skyriaus pirmininkė Evelyn Ozėlienė. Tuo šios trumpos iškilmes ir buvo baigtos. Salėje dar vyko mokyklos rengtas minėjimas. Visi buvo kviečiami.

Vasario 15 d., sekmadienį, 10 val. ryto vėliavų pakėlimą Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje aktyviai palydėjo Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadovybė — Justinas Šidlauskas ir Juozas Guzevičius. Dalyvavo Klaipėdos ir Gen. Daukanto šaulių kuopos, ramovėnai ir nedidelė lietuvių visuomenės grupė.

Rozės ir šypsenos būsimam Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui š. m. sausio 24 d. apsilankiusiam Čikagos Lituanistinėje mokykloje. Jaunimo centre. Laimingus galejusius prezidento ranka paspausti — 4 sk. mokinė Luka Šapernytė ir darželinukų atstovė Ginta Sutkutė. Nuotr. J. Tamulaučiū

10:30 val. ryto vyko pamaldos šventės patalpoje bažnyčioje. Parapijos chorui giedant „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“ ir bažnyčią išvygo visų trijų šaulių kuopų šauliai, ramovėnai ir kitos organizacijos su vėliavomis. Šv. Mišias aukėjo ir patriotinį pamokslą pasakė senesni iš Lietuvos atvykę kun. Rimas Gudelis. Pamaldų metu išpūdingai giedojo parapijos choras su soliste Danute Stankaityte. Choro vadovaus muz. Antanas Linas, prie vargonų Ričardas Sokas. Mišių skaitinius skaitė ALTO valdybos narė Vida Sakevičiūtė, auką nešė Eva Paulauskienė ir Antanina Rapsaugė. Pamenės baigtos: „Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šalį“ ir Lietuvos himnų.

Pamaldos vyko ir Tėviškės, ir Ziono parapijų bažnyčiose. Po pamaldų, 1 val. po pietų visi vyko į Maria bukt. mokyklos salę tęsti minėjimą.

Minėjimą pradėdama ALTO Čikagos skyriaus pirm. Evelyn Ozėlienė apgailestavo, kad per daug minėjimų rengiama ir tuo šventinama šios brangios šventės reikšmė (žmonių dalyvavimas išblaškytas).

Vėliavų inėsimą tvarkė JAV karių veteranų Dōn Varno postas; dalyvavo Dariaus ir Girėno postai.

JAV ir Lietuvos himnus giedojo Mary Kinčius, akompanavo Ričardas Sokas. Tolimesnei programai vesti buvo pakviesta Vida Sakevičiūtė. Atsistojimu ir susikaupimu minutė buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Invokaciją lietuvių ir anglų kalbomis sukalbėjo Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas kun. Antanas Puchenskis. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo (Vasario 16-tos akto) skaitė Čikagos Lituanistinės mokyklos mokinė Ada Valaitytė. Lietuvos Atkūrimo Aktą (kovo 11 d. akto) skaitė mokinė Indrė Noreikaitė. Čikagos apylinkėje nesant nė vieno gyvo savanorio-kūrejo (visi atlikę savo pareigas išskeliavo į Amžinybę) jie buvo pagerbti atsistojimu ir minutės susikaupimu, vadovaujant skyriaus pirm. Evelyn Ozėlienė. Sveikinimo žodį tarė naujasis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje dr. Giedrius Apuokas. Čikagos mero Richard Daley proklamacija perskaitė programos vedėja Vida Sakevičiūtė. Illinois gubernatoriaus proklamacija perskaitė jo atsiųsta atstovė — P. Michalski. Sveikino JAV Kongreso atstovas J. Shimkus.

Pagrindinę kalbą tema: „80 metų vasario 16-tos kelių“, skaitė Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdybos pirmininkas dr. Jonas Rackauskas. Įžanginis žodis: Lietuva ir jos tautiečiai, plačiai pasklidę po visą pasaulį, šiomis dienomis pažymi reikšmingą sukaktį — 80 metų, kai Vilniuje susirinkusi Lietuvos Taryba 1918-jų metų vasario 16-tą dieną paskelbė atstatinti nepriklausomą, demokratinį principais

sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje.

Prelegentas savo kalboje palietė visas valstybės reikalingas sritis: mokslą, patriotinį auklėjimą, švietimą, kariuomenę, ekonomiką ir ūkį, bankus, energetiką, valdymą, teisėtumą, užsienio politiką, pramonę ir pensininkų padėtį. Kiekvieną šių sričių pristatydami dienos šviesoje: kaip yra ir kaip turi būti. Baigdamas ragino visus nors kuriam laikui vykti į Lietuvą. Mes turime Motiną tėvynę, dirbkime ir jos labui. Mūsų pagalba reikalinga ir bus veiksminga. Baigdamas pakartojo nepriklausomos Lietuvos dešimtmečio šūkį: „Per amžius budėję, laisvę laimėjome, per kovas ir pasišventimę“. Mylekime Lietuvą! Kalba publikos buvo šiltai priimta.

Trumpa sveikinimo žodį tarė Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdžio pirm. Algis Rėgis. Jo kalba visuomenę trumpa, bet taikli. Baigė: „Nėra pilnos Lietuvos nepriklausomybės be Mažosios Lietuvos! Rezoliucijas pateikė skyriaus pirmininkė Evelyn Ozėlienė. Išnešos vėliavas, buvo trumpa pertrauka.

Žavingą meninę programą atliko tautinių šokių šokėjai — Lietuvos Vytčiai (F. Zapolis — direktorius, L. Ringienė — mokytoja, L. Tautkuvienė — choreografe) ir Lemonto „Spindulio“ grupės merginos (R. Poskočiūnienė — vadovė, A. Lintakienė — mokytoja). Poetų P. Vaicaičio ir J. Strielkūno eilėraščius skaitė Lietuvos Vytčių grupės šokėjai. Gražiai dainavo sol. G. Bigienytė, akomp. Ričardui Sokui ir kanklėmis D. Kimtytei. Programą baigiant visiems atlikėjams suėjęs ir sceną sugiedota „Lietuva brangi“. Meninė programa buvo įvairi ir be galo graži (labai daug jaunimo).

Salės ir scenos paruošimu rūpinosi Juozas Bagdžius. Scenos dekoracijas paruošė scenografe R. Mockuvienė. Meninės programos rezisūra — L. Tautkuvienė.

Aukų rinkimą tvarkė ALTO finansų sekretorė Jūratė Jasčiūnienė. Nors publikos buvo mažiau, bet aukos gausesnės negu pernai. ALTO Čikagos skyriaus vardu nuosirdžiai dėkojama: „Draugui“, „Lietuvių balsui“ ir „Margučiai II“, šauklams, ramovėnams ir kitoms organizacijoms. Kun. Rimui Gudeliui, parapijos chorui, jo vadovui Antanui Linui, Ričardui Sokui, solistei Danutei Stankaitytei, kun. klebonui A. Puchenskiui, Don Varno ir Dariaus ir Girėno postams, prelegentui, Lietuvos gen. konsului ir kitiems svečiams, A. Regui, skyriaus nariams už įdėtą darbą ir visiems prisidėjusiems prie šio minėjimo pasisekimo. Nuosirdus ačiū lietuvių visuomenei už dalyvavimą ir aukas. Ypač didelę padėką meninės programos atlikėjams, moterims ir mergaitėms su tautiniais drabužiais, Lituanistinės mokyklos vadovybei ir mokiniais.

Ant. Repšienė

JAUNIMO CENTRAS MINĖJO VASARIO 16-TĄ

„Kaip nerimsta okeanas —
Mūsų kraujas tenerims!
Tegu naujom bangom
plasdina —
Amžių toliuos tenegrimus...“
(P. Lembergas)

Lietuvių visuomenė su džiaugsmu prisimena Vasario 16-tą, nes tą dieną pasaulio tautoms buvo paskelbta, kad Lietuva kelsi nepriklausomą gyvenimui. Šį įvykį Jaunimo centras pradėjo švęsti 1984 metais a.a. Salomėjai Endrionienei perėmus J.C. valdybos pirmininkės pareigas. Minėjimas rengiamas nepriklausomybės paskelbimo dienos vakare, nepaisant šių graži tradicija tęsiama iki šių dienų.

Minėjimui vadovavo Emilija Valantinienė, pasižyminti renginių aprašymais spaudoje. Minėjimas pradėtas atsistojimu pagerbiant žuvusius už Lietuvos laisvę — savanorius, kūrėjus, karius, partizanus, tautiečius žuvusius Sibiro vergų stovyklose ir amžinybės išėjusius, šio Jaunimo centro statytojus ir jo rėmėjus. E. Valantinienė paskaitė Nijolės Mastekaitės Vasario 16-tai sukurta eilėraštį. Sugiedojus Lietuvos himną, (A. Barniško muzikinę palydą) pakvietė Lietuvos gen. garbės konsulą Čikagoje Vaclovą Kleizą pasidalyti mintimis apie įvykius atkuriant Lietuvos nepriklausomybę.

Konsulas pasidžiaugė, kad Jaunimo centro valdyba tęsia gražią minėjimo tradiciją ir dėkojo už suteiktą galimybę prabilti šia proga į patriotiškai nusiteikusių visuomenę.

Kalbėtojas priminė, kad Lietuva yra vienintelė valstybė pasaulyje, šiame šimtmečiame net tris kartus skelbusi savo nepriklausomybę — 1918 vasario 16; 1941 m. birželio 23-tą ir 1990 kovo 11-tą. Tai žymi, kad lietuvis yra gimęs laisvu ir tokiu būti trokšta, nepaisant kancijų. Tą įrodė mūsų savanoriai, sukilėliai, partizanai ir tremtiniai. Vasario 16-toji atliko didžiulį vaidmenį, ne tik tuo metu, bet visiems laikams ir visai lietuvių tautai. Jei nebūtų buvę Vasario 16-tos, nežinia koks būtų lietuvių tautos likimas. Turime daug pavyzdžių, kur tautos išnyko arba susilijo su galingesniais tautomis. Vasario 16-ta sustiprino lietuvių širdyse troškimą laisvai gyventi ir dirbti tik savo tautai ir savam kraštui. Nepriklausomybė išugdė kovotojus, patriotus, pasiryžusius geriau mirti, negu vergauti.

Žvelgdami į šių dienų Lietuvą, matome nemažai žmonių, siekiančių tik asmeniškos gerovės, nepaisant garbės, moralės ir pasiaukojimo artimui. Šiandieninėje Lietuvoje pastebimi kontrastai — ten yra daug vargstančių, o taip pat ir gerai gyvenančių. Šis tarpasnis yra praeinantis. Reikia atsiminti, kad 50 metų bedieviška okupacija, suluošino daugelio Lietuvos žmonių galvą; išrovė iš širdžių — protų patriotizmą, meilę Lietuvai, tikėjimą Dievu, sužlugdė moralės pažinimą ir išvystė besąlyginį karjerizmą, pataikaujant okupantui. Paskaitė laisvę ištrauką iš Lietuvos, kuriame rašoma: „Gyvename didelių permainingų krašte. Atsirado išrinktieji ir atstuntieji, turtingi ir skurdžiai, demagogai ir tėvynę ginantieji. Die-nos, nors ir sunkiai slenka per

atsikūrusią nepriklausomą Lietuvą, bet jos palengva švieša. Drumstas 'vanduo' su laiku išsivalys, Lietuvos gyvenimo 'upė' vėl praskaidrės. Matosi prošaistės: padidėjo laikraščių ir knygų skaitytojų skaičiai. Teatrų, muziejų ir koncertų salės pradeda užsipildyti lankytojais. Gyvename ateitimi! — baigė savo laišką rašantis.

Konsulas pabrėžė, kad pagerėjimas neįvyks staiga, nepaisant kas bus valdžioje. Turimi pasiekti pats žmogus savo elgesiu ir galvojimu. Jis kvietė išsivijus lietuvių talkon ne kritika, pesimistiškais straipsniais, pamokymais, bet vienas kito patikimu.

Šių dienų Lietuvai reikia daugiau abipusio susipratimo, vienas kito pažinimo ir teisingo nuolaidumo. Mažiau rūpinkimės materialiniais gėrybėmis, nors jos taip pat reikalingos.

Konsulas paminėjo ir praėjusius prezidentinius rinkimus; pasidžiaugė Valdo Adamkaus išrinkimu.

Konsulas V. Kleiza prisiminė ir 74-tas metines nuo Lietuvos konsulato įsteigimo Čikagoje, trumpai apžvelgdamas per tą laikotarpį įvykius, konsulus ir jų įstaigų adresus. Šiuo metu Lietuvos garbės konsulato Čikagoje raštinė yra Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus pastate. Atvykus naujajam paskirtam Lietuvos generaliniam konsului dr. A. Apuokui, raštinė bus įkurta Čikagos miesto centre.

Baigdamas pašnekesį Konsulas pabrėžė reikalingumą vienybės visiems lietuviams — užsienyje ir tėvynėje gyvenantiems, tik tokiu būdu išvesime lietuvių tautą ir valstybę į šviesesnių rytyų.

Po pašnekesio buvo muzikinė dalis, kurią atliko Algis Barniškis, padainuodamas patriotines dainas. Programos vedėja Emilija Valantinienė padėkojo konsului, A. Barniškiui ir Jaunimo centro pagalbinto vieneto darbuotojams už prisidėjimą prie šio minėjimo. Pakvietė visus pasivaišinti darbščiu Jaunimo centro pagalbinių paruoštomis vaisėmis.

A. Paužuolis

SKELBIMAI

x Vladė Kaselienė, motina žymios Lietuvos Vytčių veikėjos Loreta Stukas, mirė vasario 22 d. New Jersey. Bus laidojama Čikagoje, Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Visas mirties pranešimas bus išspausdintas „Drauge“ viečiau. Laidotuvių reikalus tvarko Gaidas-Daimid laidotuvių namai.

(sk.)
x Česlovas Masaitis, Thompson, CT, jau globoja vieną našlaitį Lietuvoje. Prateidamas globą tam našlaitiui, atsiuntė \$325 ir nori dar labiau du našlaitį. Našlaitį vardu dėkojame gerajam didei. „Lietuvių Našlaitių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

(sk.)
x TCF National bankas ieško gabių, energingų tarnautojų dirbti asmeninių pasakolų (consumer lending) skyriuje. Bankas apmokys ir paruos naujoms pareigoms, kurios bus susijusios su klientais, pasakolų pristatymu ir išaiškinimu. Geras atlyginimas, „bonus“, draudimas ir gera progą karjeros išvystymui. Resume paštu ar faksu siųsti adresu: TCF National Bank Illinois Consumer Lending, Attn: Karlon Uhm, Vice President, 4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632, fax: (773) 847-1180.

(sk.)